

Van Hoof

verleden. Ik weet dus ook dat het kabinet, toen Polen bij de Europese Gemeenschap kwam, heeft voorgesteld de grens open te doen. Wel was er sprake van een limiet en dus van een bepaald aantal personen. Dat was de gedachte die toen bij het kabinet leefde.

Vervolgens is in overleg met de Kamer van die gedachte afgestapt, is een aantal sectoren genoemd waarvoor de tewerkstellingsvergunning mogelijk was en is dit aantal sectoren uitgebreid. Een en ander heeft geleid tot de huidige situatie. Ik stel vast dat dit is gebeurd, maar ik vind dat niet heel interessant. Het feit dat die tewerkstellingsvergunningen er waren en dat zij hebben geleid tot een aantal van 25.000, is naar mijn idee veel belangwekkender. Van dat aantal zijn er ongeveer 17.000 naar de agrarische sector gegaan. Dat is een gegeven waarover ik mij zorgen maak. Ik herhaal dat ik van mening ben dat hier mogelijkheden zijn voor mensen in Nederland die op dit moment werkloos zijn.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Zolang er mensen zijn die zich goedkoper aanbieden ± in dit geval zijn dat de Polen ± zal dit probleem blijven bestaan. Wat wenst de staatssecretaris daaraan te doen?

Staatssecretaris **Van Hoof**: Dat is de vraag van de illegaliteit. Zolang er mensen zijn die zich aanbieden voor een tewerkstellingsvergunning, zullen zij meedoen op basis van de Nederlandse arbeidsvoorwaarden. Dat is nu eenmaal inherent aan het verstrekken van die tewerkstellingsvergunning. Als zij dat niet doen, zitten zij in de sfeer van de illegaliteit. Op die kwestie ben ik reeds ingegaan.

De heer **Bruls** (CDA): De CDA-fractie gaat ervan uit dat de staatssecretaris in februari aanstaande met die aangepaste voorstellen zal komen. Daarover heb ik hem nog niet heel duidelijk gehoord, maar dat leid ik uit zijn woorden af. Toch is het al jarenlang een trend dat het aantal tewerkstellingsvergunningen stijgt. Dat is zowel in het afgelopen jaar gebeurd als in de jaren daarvoor. Dat roept bij mijn fractie de vraag op hoe de staatssecretaris de situatie ziet op 1 mei 2006. Wij hebben te maken met een overgangstermijn van twee jaar. Maakt de staatssecretaris zich

wel zorgen over de vraag of wij het in die twee jaar voor elkaar krijgen en moeten wij er nu al rekening mee houden dat wij dan ook iets bij de hand dienen te hebben om deze toestroom in ieder geval te reguleren?

Staatssecretaris **Van Hoof**: Ik probeer goed te luisteren naar de woorden van de heer Bruls. Naar mijn idee was hij het namelijk die met zijn motie de voorstellen liet aanpassen om de deur naar de agrarische sector open te zetten. Ik kan er niet omheen vast te stellen dat de grote meerderheid van het traject juist daarheen gaat.

Ik herhaal dat ik er geen behoefte aan heb terug te kijken. Ik stel vast dat dit de stand van zaken is en ik ben het met de heer Bruls eens dat er alle reden is om na te gaan op welke wijze wij hiermee omgaan.

Dat betekent inderdaad dat ik aan de slag wil met de zaken die ik zojuist heb geschetst. Als een en ander niet in februari gebeurt, zal dat in maart het geval zijn. Wij kunnen echter niet lang wachten. Voordat wij het weten, staan wij hier namelijk weer omdat de aspergekopjes boven de grond uitkomen, of omdat de aardbeien zijn gegroeid. Omdat wij niet veel tijd hebben, ben ik nu over deze kwestie begonnen in plaats van te wachten tot mei. Ik herhaal dat ik het over de urgentie met de heren Bruls en De Wit eens ben.

Gevraagd is wat dit betekent voor de periode tot aan 1 mei 2006. Dat zal de komende tijd moeten blijken. Ik heb al aangegeven dat de RWI met een initiatief is gekomen. Daarbij komt dat de RWI in het kader van de detachering pilots zal opstarten. Graag wil ik ook nog met de Kamer spreken over de nadere afspraken die ik kan maken. Ik ben namelijk benieuwd wat de gedachten van de Kamer daarover zijn. In de loop der tijd zullen wij met elkaar precies zien wat de stappen naar 2006 moeten zijn.

De heer **Weekers** (VVD): Het is goed dat er zich een Kamermeerderheid lijkt af te tekenen voor het afremmen van de toevloed van Poolse werknemers in Nederland. Er zijn namelijk nog veel te veel mensen die als het ware zijn opgesloten met hun uitkering.

Wanneer zal die detachering-constructie er komen?

Het probleem voor met name de land- en tuinbouw is dat de vacatures op het platteland beschikbaar zijn. Grote aantallen werkzoekenden ± ik doel op mensen in de bijstand of in de WW ± leven in de grote steden. Hoe worden zij naar het werk gebracht?

Staatssecretaris **Van Hoof**: De detacheringconstructie zoals die door de RWI in een advies is aangereikt, wordt op dit moment binnen mijn departement nader met die organisatie besproken en uitgewerkt. Ik heb al aangegeven dat het de bedoeling is dat er een aantal pilots van start zal gaan. Die pilots zullen dus binnenkort realiteit zijn. Het is mogelijk die snel te realiseren.

De heer **Weekers** merkte op dat het werk op het platteland is te vinden in plaats van in de stad. In Nederland is het platteland echter niet heel ver van de stad verwijderd. In de gesprekken met de VNG wil ik ook aandacht besteden aan dit punt. Er is namelijk niets op tegen als mensen uit de stad in de agrarische sector reguliere oogstwerkzaamheden kunnen verrichten. Er zijn immers ook reguliere bouwvakkers uit Brabant die met busjes naar de Randstad worden vervoerd om daar te werken. Ik ben dus van mening dat wij daarover gezamenlijk van gedachten moeten wisselen. Dan zijn er meer aanknopingspunten in de gemeenten.

Daarbij komt dat er dan meer mogelijkheden zijn voor de mensen die in de bijstand zitten en die in de kaartenbakken bij de gemeenten staan. Dat geeft meer mogelijkheden om mensen aan de slag te laten gaan.

Vragen van het lid Smits aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **de handelwijze bij indiceren voor verblijf in de AWBZ**.

□

Mevrouw **Smits** (PvdA): Voorzitter. Gisteren werd ik gebeld door de vader van een achtjarige jongen. De jongen heeft een zeldzame ziekte en heeft toezicht, verzorging en verpleging nodig. De ouders doen veel zelf. Zij hebben al enkele jaren een persoonsgebonden budget, want zij willen overdag wel eens iets anders doen en zij willen 's nachts

Smits

ook wel eens doorslapen. Zij hebben het vele jaren gered met dat budget, maar de jongen moest opnieuw worden geïndiceerd. Zij kregen toen te horen dat zij niet meer zelf voor hun achtjarige zoon mogen zorgen. Het zorgkantoor vindt namelijk op basis van de nieuwe indicatie dat hij vier dagen per week naar een verpleeghuis moet. De reden is dat hij is geïndiceerd voor vier dagen verblijf. Het zorgkantoor zegt daarvan: verblijf is echt verblijf. Dan moet je naar een verpleeghuis om doelmatigheidsredenen. De ouders vinden dat verschrikkelijk en de PvdA-fractie vindt dat ook.

Ik begrijp van de belangenorganisatie Per Saldo dat veel budgethouders het nieuwe beleid op deze manier ervaren. Per Saldo kan dit niet kwantificeren, maar krijgt veel klachten. De organisatie geeft ook aan dat budgethouders dat niet altijd vanzelfsprekend accepteren en dan moeizame onderhandelingen met hun zorgkantoor openen. Het zorgkantoor komt dan tot een omslag en zegt dat het misschien wel kan.

Politiek is datgene wat wij nu merken uit dit voorbeeld ± een situatie die volgens Per Saldo vaker voorkomt ± niet volgens de afspraak. In november 2004 is de motie-Vietsch c.s. aangenomen. De motie-Smits c.s. die door een meerderheid wordt ondersteund, ligt nog voor. De staatssecretaris heeft ons ook beloofd dat er een debat zou komen over omslagpunten.

Wij vinden dat het uitgangspunt van dat debat moet zijn dat ernstig gehandicapten de ruimte krijgen om thuis te blijven wonen, zeker als het kinderen zijn en zeker wanneer de verzorging thuis niet duurder is dan in een verpleeghuis. Onze belangrijkste vraag aan de staatssecretaris is dan ook of zij het eens is met dit uitgangspunt. Als haar antwoord daarop "ja" is, waarom staat dan in het concept werkbesluit dat een budget niet wordt verstrekt bij de indicatie "verblijf", wanneer het verblijf in een instelling goedkoper is? Moet niet ten minste in het besluit worden aangegeven dat er kan worden overgegaan tot het verstrekken van een budget, wanneer mensen dat zelf willen, tot de som die gemeoid is met de verpleging van dat specifieke individu? Kan de staatssecretaris aangeven wat nu eigenlijk "te duur" is? Is zij bereid om ons te beloven en in een brief

aan zorgkantoren en indicatiestellers ± want daar is ook vaak verwarring ± klip en klaar aan te geven dat thuis wonen een recht is, in ieder geval voor kinderen van wie de ouders zeggen dat zij zelf de verzorging kunnen opbrengen met steun van een redelijk budget?

Ik overhandig hierbij de concept-regeling en de brief die ik van de genoemde vader heb ontvangen. De staatssecretaris heeft zojuist al informeel een brief gekregen.

□

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Voorzitter. Mevrouw Smits signaleert dat in de praktijk in toenemende mate "verblijf" wordt geïndiceerd voor mensen met ernstige handicaps en dat dit zou leiden tot vermindering van persoonsgebonden budgetten. Zij zegt dat mensen hierdoor gedwongen worden in instellingen te gaan wonen. Dat vind ik ook ongewenst. Ik ben van mening, zoals ik een aantal malen heb gecommuniceerd, dat mensen binnen zekere randvoorwaarden die te maken hebben met doelmatigheid, niet mogen worden gedwongen in instellingen te gaan wonen. Het zelfstandig wonen van mensen met ernstige handicaps moet mogelijk zijn en daarop is mijn beleid dan ook nadrukkelijk gericht.

Wel ben ik ook uitdrukkelijk van mening dat er bepaalde financiële grenzen zijn die wij in acht moeten nemen. Daarom ga ik binnenkort inderdaad het debat met de Kamer aan over de omslagpunten. Die punten zijn overigens al sinds 1 april 2003 geregeld in de regeling Persoonsgebonden budget en wel op de volgende wijze. Zorgkantoren dienen bij de toekenning van een persoonsgebonden budget een afweging te maken tussen het onverkort volgen van het indicatiebesluit, dat in geval van een indicatie voor de functie "verblijf" ook altijd de benodigde zorgfuncties omvat, en de kosten van opname in een instelling. In de subsidieregeling voor het persoonsgebonden budget staat in het derde lid van artikel 2.5.6.3 dat de zorgkantoren de mogelijkheid hebben, een persoonsgebonden budget te weigeren als de kosten van dat budget ten opzichte van de kosten van verblijf in een instelling naar zijn oordeel niet verantwoord zijn, tenzij de verzekerde het zorgkantoor verzoekt, hem

een netto persoonsgebonden budget te verlenen ter hoogte van het bedrag dat het zorgkantoor zou hebben moeten betalen indien de betrokkene werd opgenomen. Wat mevrouw Smits signaleert, hoeft in de praktijk dus niet voor te komen, omdat verzekerden het recht hebben, het zorgkantoor te verzoeken om een pgb ter hoogte van de kosten van opname in een instelling. Nu kan ik me voorstellen dat niet iedereen hiervan op de hoogte is en dat er gevallen zijn waarin men met een persoonsgebonden budget ter hoogte van de kosten van opname in een instelling niet zou uitkomen. Zorgkantoren hebben volgens de pgb-regeling dus wel de bevoegdheid om af te wegen of ze het indicatiebesluit volgen of de kosten van opname in een instelling vergoeden, maar ze kunnen verzekerden dus nooit dwingen om naar een instelling te verhuizen. Zorgkantoren hebben deze bevoegdheid natuurlijk gekregen om doelmatig zorg te kunnen inkopen. Daar hecht ik ook aan, want het is natuurlijk goed dat daarop gelet wordt.

Nu verbaast het mij enigszins dat mevrouw Smits signalen heeft gekregen dat er vaker indicaties voor opname in een inrichting voorkomen, want ik heb juist tegenovergestelde signalen ontvangen. Op grond daarvan had ik al besloten om te onderzoeken hoe vaak indicaties voor opname voorkomen en op grond van welke overwegingen ze worden verleend. Ik zal de zorgkantoren oproepen om goed duidelijk te maken hoe ze op doelmatigheid en op het zorgbelang van de cliënt letten, dus welke afweging ze maken. Ik denk dat ik hiermee tegemoetkom aan de vraag die mevrouw Smits gesteld heeft. De omslagpunten zullen wij kunnen bespreken aan de hand van een brief die ik de Kamer binnenkort zal toesturen. Dan komt dit onderwerp ook weer ruimschoots aan de orde.

Mevrouw **Smits** (PvdA): Voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor het onderschrijven van ons standpunt dat zelfstandig wonen te allen tijde mogelijk moet blijven voor degenen die dit wensen en er mogelijkheden toe zien. Maar de uitwerking van de manier om dit mogelijk te maken is mij niet duidelijk. Ik heb opnieuw gehoord dat zorgkantoren een afweging mogen maken en dat ze

Ross-van Dorp

geen budget verstrekken als ze concluderen dat verblijf in een instelling goedkoper is. In de praktijk ontstaat er steeds meer verwarring over wat er nu precies mogelijk is. Ik vraag de staatssecretaris dus om niet alleen bij het genoemde onderzoek na te gaan of verblijf in een inrichting vaker voorkomt, maar de zorgkantoren ook de instructie te geven dat ze verzekerden duidelijk moeten maken dat zij altijd thuis kunnen blijven wonen met het budget dat met wonen in een instelling gemoeid zou zijn, opdat zij geen moeizame onderhandelingen behoeven te voeren.

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Dit laatste is juist, men kan in ieder geval het bedrag krijgen dat gemoeid zou zijn met wonen in een instelling. Maar dit is niet helemaal hetzelfde als een toezegging dat mensen met een beperking te allen tijde thuis kunnen blijven wonen. Ik noemde zojuist al de omslagpunten; daarover zullen wij nog moeten discussiëren. Er is al een omslagpunt bij het persoonsgebonden budget, dus het is niet nieuw. Het gaat om de kosten en de doelmatigheid, en dit geldt overigens niet alleen voor mensen met een handicap, maar natuurlijk ook voor mensen die verpleeghuiszorg nodig hebben. Je moet je afvragen met welke kosten het mogelijk is om voor alle benodigde aanpassingen in een huis te zorgen. Maar goed, daarover zullen wij nog kunnen discussiëren en zeker de oproep om de zorgkantoren de verzekerden goed te laten informeren over de mogelijkheden neem ik graag ter harte. Die zal ik verwerken in een brief aan de zorgkantoren en die zal ik betrekken bij het onderzoek.

Mevrouw **Smits** (PvdA): Heb ik nu de toezegging gekregen dat de zorgkantoren van u een brief krijgen waarin aangegeven wordt dat ze verzekerden niet mogen dwingen tot onderhandelen?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Ik zal de zorgkantoren op de hoogte stellen van wat wij nu besproken hebben en ik zal aangeven dat ze de verzekerden met nadruk op de mogelijkheden op dit vlak moeten wijzen. En uiteraard zal dit punt ook bij het onderzoek aan de orde komen. Ik denk dat ik u hiermee toezeg wat u graag van mij zou horen.

Mevrouw **Van Miltenburg** (VVD): U hebt al heel lang een brief toegezegd over de omslagpunten en alle onduidelijkheden die blijven bestaan, doordat die brief niet komt. Kunt u die brief binnen een maand naar de Kamer sturen, zodat wij er eindelijk een politieke discussie over kunnen voeren?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Voorzitter, ik zeg u toe dat de brief voor 1 april bij de Kamer ligt.

De heer **Nawijn** (LPF): Het betekent dat niet meer onderhandeld hoeft te worden met zorgkantoren, als men onder de prijs van het verblijf zit?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Op het moment dat iemand geen persoonsgebonden budget toegekend krijgt, omdat het omslagpunt is overschreden, heeft iemand gewoon recht op het geld dat met een intramuraal verblijf gemoeid is. Dat kan hij inzetten. Zojuist is al gezegd dat het mogelijk is dat verzekerden daarvan niet op de hoogte zijn. Dat moet natuurlijk wel het geval zijn. Die optie moet helder worden voorgelegd. Het is gewoon een recht en over een recht valt niet te onderhandelen.

Mevrouw **Kant** (SP): Dat zou mooi zijn, maar de praktijk is anders. Als de indicatie wordt afgegeven heeft de betreffende persoon op dit moment een probleem. Het is goed dat u de toezegging doet, maar in plaats van in een brief zou ik actiever willen aansturen bij de indicaties die worden afgegeven. Misschien wilt u namens het ministerie daarop nadrukkelijker wijzen. Het is in elk geval mooi dat het vanaf dit moment duidelijk is en kan.

U laat de Kamer nog weten hoe het in de toekomst moet met de keuze tussen thuiszorg of een instelling. Ik dacht dat dit het kabinet was van eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Het gaat hier om mensen die hun eigen verantwoordelijkheid willen nemen, die ervoor kiezen om thuis een naaste te verzorgen met behulp van de zorg die daarbij nodig is. Dat moet dan toch ook het uitgangspunt van het kabinet zijn? Ik wil eigenlijk dus helemaal niets meer horen over omslagpunten. Mensen hebben keuzevrijheid en u gaat ze die keuzevrijheid gewoon geven.

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Mevrouw Kant, ik ga echt niet elk huis ombouwen tot een verpleeghuis als een cliënt daarom vraagt. Dat kan gewoon niet. In die situatie zou je gemakkelijk kunnen komen te verkeren. Ik vind dat wij evenals in de ons omringende landen moeten bekijken in hoeverre wij dat kunnen opbrengen. De kwaliteit van zorg moet goed zijn. Zo lang mogelijk thuis wonen is echt mijn uitgangspunt. Over omslagpunten komen wij nog te spreken. Ergens houdt het wel op. Wij moeten ook kijken naar de betaalbaarheid van de zorg. Dat zal inhouden dat wij moeten proberen een balans te brengen in de belangen en de wensen van de cliënt en hetgeen wij met elkaar kunnen opbrengen.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Dan is het handig om te weten wat u wel en niet een recht vindt. Kunnen wij concluderen dat u zegt dat mensen recht hebben op een pgb, ook bij een indicatie verblijf, tot het maximum van het omslagpunt is bereikt? Tot nader order is dat € 300. Mensen kunnen dus altijd thuis blijven wonen als zij dat willen en hebben dan recht op die maximale vergoeding?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Nee, dat is niet het pgb. Zij hebben geen pgb toegewezen gekregen, maar zij hebben wel recht op het geld dat gemoeid zou zijn met de kosten van intramurale opname. Ik heb het artikel zojuist voorgelezen. U kunt het gewoon nalezen.

Mevrouw **Koer Kaya** (D66): Hebben ouders of patiënten een doorslaggevende stem, zodra zij een pgb toegekend krijgen? Het kabinet wil toch dat iedereen meetelt?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Ja. Het pgb is er juist om die positie en de keuze ook te honoreren, om de mogelijkheid te geven om zelf te bepalen bij wie je de zorg inkoop. Op het moment dat iemand een pgb heeft, is het inderdaad het geval. Dat houden wij ook zo.